

## **1.2. PLAN CILJEVA I OSNOVNIH ZADATAKA POJEDINIХ AKTIVNOSTI USTANOVE U SLIJEDEĆEM TROGODIŠNJEM RAZDOBLJU**

S obzirom na heterogene izvora financiranja i specifičnosti provođenja osnovne djelatnosti ustanove, predlaže se planiranje osnovnih zadataka, aktivnosti te mjera zdravstvene zaštite ustanove po slijedećim aktivnostima:

- aktivnost redovne djelatnosti
- aktivnost higijensko epidemiološke djelatnosti
- aktivnost zdravstveno-ekološke djelatnosti
- aktivnost mikrobiološke djelatnosti
- aktivnost DDD mjera
- aktivnost djelatnosti javnog zdravstva
- aktivnost djelatnosti za školsku medicinu
- aktivnost Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti

**U aktivnosti redovne djelatnosti** planiraju se rashodi poslovanja za provođenje zajedničkih mjera i aktivnosti, bruto plaće zaposlenih radnika, rashodi poslovanja za nemedicinske stručne službe, ostali nespomenuti rashodi poslovanja (naknade za rad Članova Upravnog vijeća, reprezentacija, premije osiguranja, članarine, pristojbe i naknade te ostali nespomenuti rashodi poslovanja koji se mogu ostvariti u okviru poslovne godine), finansijski rashodi, rashodi za školovanje radnika te tekuće donacije

Prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti te Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, u **aktivnosti higijensko epidemiološke djelatnosti** provodi se javno zdravstvena djelatnost s ciljem utvrđivanja značaja neke pojave bolesti kod pučanstva na razini Osječko-baranjske županije, utvrđuju čimbenici koji utječu na zdravlje ljudi, postavlja konačne epidemiološke dijagnoze i prognoze te upozorava na pravce djelovanja zdravstvene djelatnosti u obnovi, očuvanju i poboljšanju zdravlja ljudi.

Financiranje rashoda poslovanja za ove aktivnosti provodi se najvećim dijelom iz prihoda od pruženih usluga direktno ugovorenih sa pojedinim korisnicima zdravstvene zaštite te iz prihoda temeljem ugovorene zdravstvene zaštite za 8 higijensko-epidemioloških timova na području Osječko-baranjske županije.

S obzirom na značaj ove aktivnosti u slijedećem trogodišnjem razdoblju planira se provođenje slijedećih mjera i aktivnosti:

- redovito praćenje i evidentiranje kretanja zaraznih bolesti,
- kontinuirano poduzimanje preventivnih i protuepidemijskih mjera i aktivnosti prema epidemiološkim indikacijama,
- provođenje programa imunizacija prema planu i programu na razini Republike Hrvatske,
- identificirati prioritete zdravstvene zaštite te procijeniti zdravstvene potrebe korisnika na području Osječko-baranjske županije,
- prilagođavanje provođenja javno zdravstvenih mjera uvjetima na tržištu s proširenjem rada na područje istočnog dijela Republike Hrvatske i šire,
- razvijati nove preventivne programe te provesti istraživanja za utvrđivanje čimbenika pojedinih bolesti
- prevencija kroničnih nezaraznih bolesti u suradnji sa ostalim zdravstvenim ustanovama i institucijama,

- aplikacija europskih javno zdravstvenih mjera i aktivnosti, znanstvenih projekata i fondova za kronične zarazne i nezarazne bolesti u suradnji sa Medicinskim fakultetom, KBC Osijek te drugim zdravstvenim ustanovama i institucijama,
- sudjelovanje u istraživačkim procesima s drugim ustanovama i institucijama,
- praćenje aktivnosti na području promicanja zdravlja i prevencije bolesti,
- uključivanje u nova područja djelovanja radi proširenja i unapređenja higijensko epidemiološke djelatnosti,
- poticanje daljnjih aktivnosti u svezi promicanja zdravlja, prevencije bolesti i unapređenja zdravstvene zaštite na području Osječko-baranjske županije.

**Služba za zdravstvenu ekologiju** Zavoda za javno zdravstvo Osječko – baranjske županije provodi aktivnosti zdravstveno-ekoloških mjere zaštite zdravlja ljudi vezano uz čimbenike okoliša s potencijalno štetnim djelovanjem.

Osnovni zadaci su praćenje, ocjenjivanje, prevencija i korekcija čimbenika okoliša sa štetnim djelovanjem, podržavanje aktivnosti kojima se poboljšava kakvoća okoliša, koriste zdravi stilovi života i ohrabruje uporaba zdravih tehnologija.

Mjere se odnose na sve vrste čimbenika okoliša (biološke, kemijske, fizikalne, itd.), a provode se u svim medijima okoliša koji s čovjekom dolaze u dodir - voda, hrana, zrak itd.

Financiranje rashoda poslovanja aktivnosti Službe za zdravstvenu ekologiju provodi se temeljem pružanja usluga na tržištu.

Na području zdravstveno ekološke djelatnosti u slijedeće tri godine provodit će se slijedeće aktivnosti:

- promptna prilagodba zahtjevima tržišta
- kontinuirani rad na uvođenju suvremenih i novih metoda rada te akreditaciji raznih metoda rada,
- nabavu opreme koja omogućava primjenu novih tehnologija i veći kapacitet laboratorija te redovito održavanje i validacije opreme s ciljem nesmetanog rada dijagnostičkih laboratorija,
- aktivno sudjelovanje u djelatnostima od interesa za poboljšanje provođenja osnovne djelatnosti ove aktivnosti te ustanove u cijelini,
- provođenje biomonitoringa i humane toksikologije te čimbenika okoliša i zdravlje vulnerabilnih skupina populacije u projektima ili po zahtjevu osnivača,
- razvijati istraživačku djelatnost te regionalni značaj zdravstveno ekološke djelatnosti i ustanove,
- aktivno provođenje postupaka u pripremi i izradi EU projekta,
- suradnja s drugim laboratorijima u EU,
- kontinuirano ulaganje u opremu i stalno osposobljavanje i edukacija zaposlenih radnika s ciljem provođenja osnovne djelatnosti prema zahtjevima tržišta, zakonskim propisima te razvoju tehnika i tehnologije rada,
- prostorno uređenje i proširenje laboratorija prema potrebama akreditacije raznih metoda te zakonskim propisima,
- unapređenje i poboljšanje organizacije rada dijagnostičkih laboratorija s ciljem funkcionalnog povezivanja laboratorija i unapređenja ukupnog procesa rada.

**Služba za školsku medicinu** provodi preventivne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i redovitih studenata sukladno Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (NN br.30/2002.).

Osnovni cilj i vizija razvoja ove službe temelji se na kontinuiranom provođenju mjera školske medicine uz stalno praćenje rasta i razvoja školske djece i mladeži radi ranog otkrivanja poremećaja zdravlja i rizičnih ponašanja te pružanja adekvatne zdravstvene zaštite.

Osnovni izvor financiranja ove službe su prihodi od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 11 timova koji u svojoj skrbi imaju oko 55.000 školske djece i redovitih studenata.

Svaki tim skrbi za oko 4.500-5.500 djece ovisno o terenu koji pokriva, a jedan tim čine liječnik školske medicine i medicinska sestra.

Šest timova pokriva područje u Osijeku, dva tima nalaze se u Đakovu, a po jedan u Belom Manastiru, Našicama i Belišću.

Prema mreži timova školske medicine naša županija ima pravo na 15 timova školske medicine odnosno 3.500 učenika po timu.

Osnovni preduvjeti za veći broj timova je smanjenje broja učenika u skrbi po timu, zapošljavanje i edukacija većeg broja stručnih ljudi (liječnika, medicinskih sestara visoke spreme) te nabava neophodne medicinske i ostale opreme, što će utjecati na kontinuirano provođenje planskih i programskih aktivnosti te aktivnije uključivanje u projekte vezane uz problematiku školske djece i mlađih na području Osječko-baranjske županije.

Sve veći broj djece i njihovih roditelja susreće se s problemima koji nastaju u najosjetljivijem periodu rasta i razvoja (rizičnim ponašanjem, potешkoćama u učenju, pojavom kroničnih bolesti itd.), te problemi studentske populacije (potrebe odvojenog polivalentnog savjetovališta te stručna pomoć i suradnja sa liječnicima određenih specijalnosti i stručnim suradnicima - psiholozi, psihijatri te određenim ustanovama i institucijama) utječu na definiranje slijedećih ciljeva te preventivnih programskih zadataka u slijedećem trogodišnjem razdoblju:

1. **sistematski pregledi učenika i studenata** ( upis u školu, peti i osmi razred osnovne škole, prvi razred srednje škole i prva godina studija),
2. **kontrolni pregledi** (nakon sistematskih pregleda),
3. **namjenski pregledi učenika i studenata** (međuškolska sportska natjecanja, upis u srednje škole, upis na fakultet, pregled prije cijepljenja i slično),

4. **skrining (probir)**- praćenje rasta i razvoja, kontrole vida, vida na boje, lokomotorni sustav, sluh i slično,
5. **prilagodba nastave tjelesnog odgoja** (za djecu sa zdravstvenim poteškoćama),
6. **cijepljenje učenika** (prema kalendaru cijepljenja),
7. **zaštita i unapređenje školskog okruženja**
8. **nadzor nad školskom kuhinjom**
9. **provođenje zdravstvenog odgoja učenika ( kurikulum)** - studenata, roditelja, nastavnika,
10. **savjetovališni rad** (učenici, nastavnici, stručni suradnici, roditelji, studenti)
11. **pregledi i postupci vezani uz određivanje primjerenog oblika školovanja** (učenika s teškoćama),
12. **suradnja i koordinacija** (liječnici obiteljske medicine, liječnici specijalisti, prosvjetno-pedagoškim službama škola, Centrom za socijalnu skrb, Uredom za prosvjetu i drugim ustanovama i institucijama),
13. **registriranje, evidentiranje, evaluacija i izvještavanje** o izvršenim uslugama i radu službe
14. **primjena novih programskih rješenja i softwera** (prema zahtjevima Ministarstva zdravlja, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo),

Provodenje mjera školske medicine po pojedinim područjima rada u protekle dvije godine temeljem mjesečnog izvještavanja o izvršenom radu, prikazano je pod točkom 4.6. u dijelu prezentiranja rezultata provođenja zdravstvene zaštite u prethodnom razdoblju.

**Služba za mikrobiologiju** provodi mikrobiološku aktivnost te je organizirana je u devet odjela koji obuhvaćaju cijelovitu mikrobiološku djelatnost koja pruža usluge primarnoj zdravstvenoj zaštiti, KBC Osijek te privatnim liječničkim ordinacijama.

Pored toga, ova služba povremeno obavlja mikrobiološke usluge za potrebe nezdravstvenih subjekata u svezi s pregledom prostora, površina ili uzoraka u kojima se traži prisutnost mikroorganizama.

Za potrebe veterinarske struke služba vrši preglede određenih uzoraka sukladno potrebama te struke te potreba korisnika zdravstvene zaštite izvan područja Osječko-baranjske županije za usluge koje se u drugim županijama ne rade.

Financiranje rashoda poslovanja aktivnosti mikrobiološke djelatnosti vrši se temeljem ugovorene zdravstvene zaštite sa HZZO, prihoda iz pruženih usluga na tržištu te prihoda po posebnim propisima.

Aktivnosti mikrobiološke djelatnosti u slijedećem trogodišnjem razdoblju temeljiti će se na provođenju slijedećih osnovnih zadataka:

- povećanju kvalitete mikrobiološke zdravstvene zaštite prema zahtjevima tržišta te razvoju suvremene dijagnostike,
- primjeni nove tehnologije i tehnika rada u procesu rada i dijagnostike,
- proširenju dostupnosti mikrobiološke djelatnosti korisnicima zdravstvene zaštite na području istočnog dijela Hrvatske i šire,
- provođenje postupka akreditacije laboratorijskih usluga i usklađivanje sa europskim standardima i normama,
- osiguranje prostornih i kadrovskih uvjeta za provođenje postupka akreditacije laboratorijskih usluga,
- edukacija i priprema zaposlenih radnika za akreditaciju laboratorijskih usluga,
- pristupiti potrebi formiranja dva tima za potrebe provođenja mikrobioloških usluga u prostorima Kliničkog bolničkog centra Osijek,
- unapređenju mikrobiološke djelatnosti uvođenjem novih metoda rada te primjena suvremene dijagnostike,
- unapređenje i razvoj serološke dijagnostike zaraznih bolesti s ciljem dostupnosti te dijagnostike na cijelom području istočnog dijela Republike Hrvatske,
- proširenje i razvoj molekularne dijagnostike,
- rad na daljnjoj informatizaciji i aplikaciji programa prema potrebama korisnika zdravstvene zaštite, HZZO-a te Ministarstva zdravljia,
- uključivanje u istraživačke projekte te primjenu europskih fondova u suradnji s drugim stručnim službama Zavoda i drugim zdravstvenim ustanovama i institucijama.

Za ostvarenje navedenih zadataka mikrobiološke djelatnosti potrebno je osigurati adekvatne prostorne uvjete rada svakog dijagnostičkog laboratorijskog jedinica, nabaviti suvremenu dijagnostičku laboratorijsku opremu te kontinuirano ulagati u edukaciju zaposlenih radnika sukladno zahtjevima moderne i europske dijagnostike.

**Provođenje DDD mjera** u slijedeće tri godine temeljiti će se na kontinuiranom izvršenju slijedećih aktivnosti:

- proširenja provođenja DDD mjera na cijelo područje Osječko-baranjske županije,
- direktnom ugovaranju provođenja DDD mjera sa korisnicima koji su obvezni sanitarnom nadzoru,

- razvijati mjere suzbijanja komaraca u pravcu poboljšanja kontrole komaraca na području grada Osijeka i područje Osječko-baranjske županije,
- višegodišnje iskustvo u tretiranju komaraca te provođenju programa kontrole komaraca omogućuje daljnje unapređenje i proširenje djelatnosti na tržištu,
- ulaganje u opremu i edukaciju potrebnih kadrova za kvalitetno provođenje zakonskih obveza u pružanju DDD mjera,
- proširenje stručnog nadzora nad provedbom preventivnih mjera deratizacije na cijelo područje Osječko-baranjske županije,
- provođenje preventivnih DDD mjera sukladno Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti što podrazumijeva poduzimanje općih, posebnih, sigurnosnih, protuepidemijskih te ostalih mjera s ciljem suzbijanja i širenja zaraznih bolesti.

Rashodi poslovanja u svezi provođenja DDD mjera financiraju se najvećim dijelom iz prihoda od pruženih usluga na tržištu. Najveći dio prihoda ove aktivnosti ostvaruje se temeljem provođenja programa kontrole komaraca na području grada Osijeka.

**Aktivnosti u djelatnosti javnog zdravstva** provode se sukladno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zakona o službenoj statistici, Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2013.-2017.godine, te Ugovora s HZZO-om.

Osnovni izvor financiranja aktivnosti javnog zdravstva su prihodi temeljem ugovorenih odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje te prihoda za financiranje rashoda poslovanja u svezi provođenja programa javnozdravstvenih mjera iz proračuna Osječko-baranjske županije.

Osnovni ciljevi ove djelatnosti su praćenje i proučavanje zdravstvenog stanja stanovništva i preventivna zdravstvena zaštita kao i javne potrebe u zaštiti zdravlja stanovništva.

Navedeni osnovni ciljevi u slijedećem planskom razdoblju provodit će se putem slijedećih programske zadatka:

1. Prikupljanje, kontrola, unos i obrada obveznih zbirnih izvještajnih obrazaca
2. Prikupljanje, kontrola, unos i obrada individualnih zdravstveno – statističkih izvješća
3. Stručno - metodološka pomoć zdravstvenim ustanovama glede popunjavanja i kontrole kvalitete izvještajnih obrazaca, izrade statističkih izvješća i slično
4. Vitalna i demografska statistika
5. Unaprjeđenje postojećih i formiranje novih registara
6. Paćenje i analiza zdravstvenog stanja pučanstva, ocjena zdravstvenih potreba i prioriteta
7. Praćenje i analiza vodećih zdravstvenih problema
8. Praćenje i analiza organizacije zdravstvene zaštite (zdravstvene ustanove i privatne liječničke ordinacije - raspored, struktura, stručna organiziranost, kadrovi, oprema, financiranje)
9. Zdravstveni odgoj
10. Stručno - metodološka pomoć i konzultacije glede planiranja rada zdravstvenih ustanova)
11. Koordinacija provedbe nacionalnih programa (rano otkrivanje raka dojke, rano otkrivanje raka debelog crijeva, rano otkrivanje raka vrata maternice)

12. Rad na razvoju, objedinjavanju i usklađivanju zdravstveno - informacijskog sustava

13. Osmišljavanje, dizajniranje i izrada zdravstveno-edukativnih materijala

Mogućnosti novih područja rada u slijedećem planskom razdoblju su u novim programima iz preventivne zaštite zdravlja stanovništva i to:

#### **1. Savjetovalište za osobe starije dobi**

Savjetovanje o prehrambenim navikama, tjelovježbi, redovitom uzimanju lijekova kod kroničnih bolesnika, mjerjenje tjelesne težine, određivanje BMI, mjerjenje krvnog tlaka i razine glukoze u krvi. Savjetovanje bi se organiziralo jednom mjesечно u trajanju od 2 sata u svakoj od gradskih četvrti u Osijeku. Prostor bi osigurale gradske četvrti.

#### **2. Škola nepušenja**

Tečajevi u trajanju od jednog tjedna za 15 polaznika. Po završetku tečaja jednom mjesечно održavali bi se kontrolni sastanci (najviše do 6 mjeseci).

#### **3. Tečajevi za trudnice**

Tečajevi pripreme za porod namijenjen trudnicama i njihovim partnerima. Predvidivo trajanje jednog tečaja je tjeđan dana, a pored predavanja previđene su i različite vježbe za lakši porod. Za provedbu pojedinih dijelova tečaja osigurali bi se vanjski suradnici (ginekolog, pedijatar, kineziolog).

#### **4. Savjetovalište za prevenciju prekomjerne tjelesne težine i deblijine**

Jednom tjedno od 12-15 sati održavalo bi se savjetovanje odraslih osoba s prekomjernom tjelesnom masom i deblijinom. U sklopu savjetovališta vršila bi se mjerjenja krvnog tlaka te glukoze, kolesterola i triglicerida iz kapilarne krvi.

**Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti** provodi primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju ovisnosti (psihoaktivnim tvarima, alkoholu i kocki), odstupajućem ponašanju te promicanje mentalnog zdravlja.

Financiranje djelatnosti Centra ostvaruje se iz slijedećih izvora financiranja: ugovorene zdravstvene zaštite sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, iz sredstva proračuna Ministarstva zdravlja te proračuna Osječko-baranjske županije.

Ova djelatnost podrazumijeva provođenje brojnih mjera i aktivnosti, a u slijedećim trogodišnjem razdoblju osnovna vizija razvoja Centra zasnivat će se na poboljšanju kvalitete zdravstvene zaštite i rada Centra na što će utjecati ostvarenje slijedećih aktivnosti:

- unapređenje i proširenje sadržaja djelatnosti uvođenjem novih aktivnosti,
- osiguranje kadrovske ekipiranosti timova prema pravilniku HZZO budući da postojeća struktura zaposlenih radnika nema potrebnu ekipiranost timova,
- provoditi aktivnosti na proširenju mogućeg broja timova (proširenje na tri stručna tima),
- poboljšanje prostornih uvjeta rada na novoj lokaciji osigurat će veći poslovni prostor te mogućnost efikasnije organizacije radnih aktivnosti,

- osigurat će se kvalitetniji stručni rad s ovisničkom populacijom koji će biti odvojen od savjetovališnog rada preventivnog tipa,
- provodit će se aktivnosti za organizaciju grupnog rada (klub liječenih alkoholičara, klub anonimnih kockara te radionice različitih sadržaja) kao i smjenskog rada,
- kontinuirana edukacija zaposlenih radnika sukladno potrebama procesa rada te ekipiranja stručnih timova.

U slijedećem trogodišnjem planskom razdoblju 2014.– 2016. godine planiramo proširenje sadržaja djelatnosti Centra sa slijedećim konkretnim aktivnostima:

1. organiziranje Kluba liječenih alkoholičara (tijekom 2014. godine),
2. organiziranje Kluba anonimnih kockara (tijekom 2015. godine),
3. proširenje stručnog rada iz domene mentalnog zdravlja na područje zaštite mentalnog zdravlja osoba starije dobi (tijekom 2016. godine),
4. kontinuirano provođenje započetog projekta prevencije mentalnog zdravlja mladeži,
5. poboljšanje kvalitete postojeće djelatnosti (primarna i sekundarna prevencija),
6. poboljšanje kvalitete suradnje sa svim dionicima na području prevencije ovisnosti, mentalnog zdravlja i slično (TZ-a, brojnim udrugama i institucijama vladinog i nevladinog sektora),
7. iskoristiti mogućnosti struktturnih fondova EU za djelovanja na području zaštite mentalnog zdravlja i javno zdravstvenih mjera (projekti ovisno o stručnoj ekipiranosti Centra).

Osnovni cilj ovog plana je osigurati kvalitetno i djelotvorno provođenje primarne, sekundarne i tercijarne prevencije ovisnosti (psihoaktivnim tvarima, alkoholu i kocki), odstupajućem ponašanju, te promicanje mentalnog zdravlja.

Plan Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti u slijedećem trogodišnjem razdoblju temelji se na provođenju mnogobrojnih aktivnosti u suradnji sa brojnim institucijama i ustanovama na području Osječko-baranjske županije što će se prezentirati mjerljivim pokazateljima o provođenju ovog dijela zdravstvene zaštite putem redovitih izvješća u slijedećem razdoblju.

Rezultati provođenja pojedinih stručnih aktivnosti ustanove u proteklom razdoblju prezentiraju se pod točkom 4. kao mjerljivi učinci provođenja osnovnog programa zdravstvene zaštite Zavod za javno zdravstvo Osijek.